

**Тринаеста седница
ФОРУМА ЗА КЛИМАТСКЕ ИЗГЛЕДЕ ЗА ЈУГОИСТОЧНУ ЕВРОПУ
(SEECOF-13)
април – мај 2015. године**

**КЛИМАТСКИ ИЗГЛЕДИ ЗА ЛЕТО 2015. ГОДИНЕ ЗА
ЈУГОИСТОЧНУ ЕВРОПУ И КАВКАСКИ РЕГИОН (SEE&C)**

Експерти за климу из мреже Регионалних климатских центара Регионалне асоцијације VI за Европу Светске метеоролошке организације, и то из нодова за дугорочну прогнозу (Meteo France, Француска и Roshydromet, Русија) и мониторинг климе (Deutscher Wetterdienst, Немачка); UK Met-Office-a; Глобалног центра за прогнозу времена Европског центра за средњерочне прогнозе времена (ECMWF); Међународног истраживачког института за климу и друштво (IRI, САД); Националног центра за прогнозу животне средине (NCEP, САД); Виртуелног центра за климатске промене за југоисточну Европу (SEEVCCC, Србија); и националних хидрометеоролошких служби земаља SEECOF региона значајно су допринели успешном спровођењу SEECOF-13 форума у погледу развоја релевантних документа и обезбеђивања научних смерница и препорука.

SEECOF-13 се састојао од следећих корака:

- Корак 1: квалитативна процена тачности климатских изгледа за зиму 2014/15. године донетих на SEECOF-12 форуму
- Корак 2: процена садашњег стања климе укључујући глобалне карактеристике климе великих размера и процене њених вероватних промена у току наредних месеци
- Корак 3: доношење заједничке прогнозе за лето 2015. године

Сва релевантна документација постављена је и ажурирана на интернет страни SEEVCCC:
<http://www.seevccc.rs>

SEECOF-13 КЛИМАТСКИ ИЗГЛЕДИ ЗА ЛЕТО 2015. ГОДИНЕ

Слично климатским изгледима донетим на заседању MedCOF-4, SEECOF-13 прогноза такође се заснива на резултатима динамичких модела, укључујући, између осталог, оперативне продукте SEEVCCC центра, статистичких модела као и познатих телеконекција климатских карактеристика великих размера.

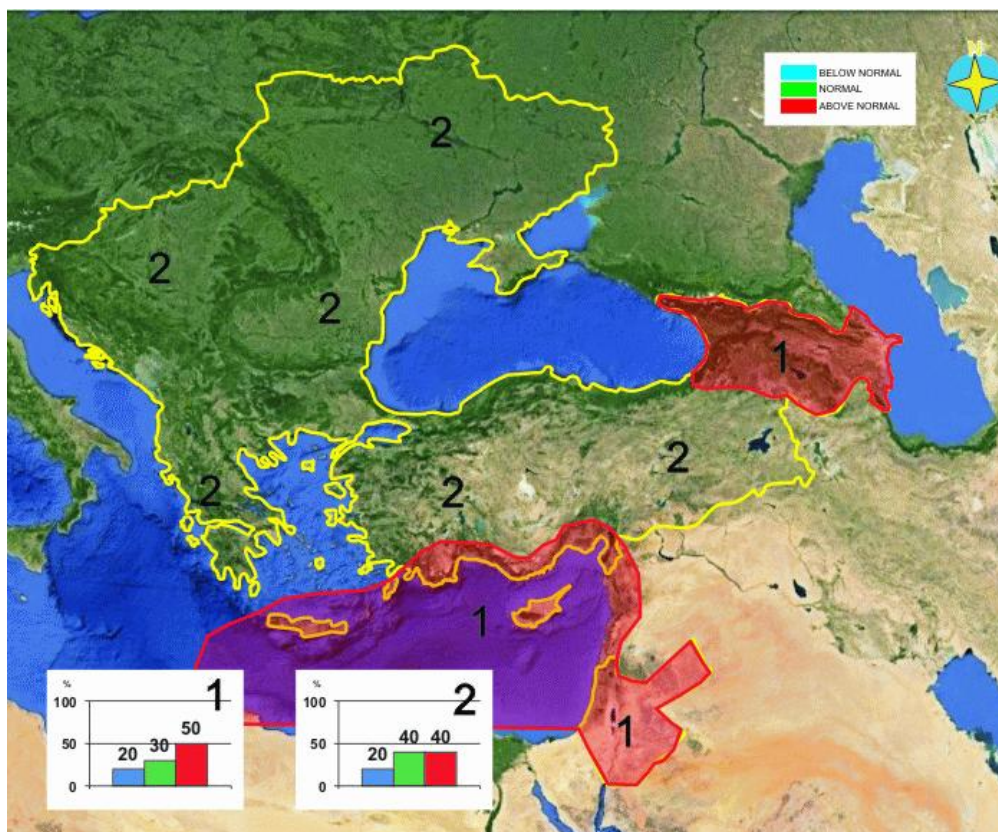
Просечно месечно одступање температуре површине мора током априла у Ел Нињо 3.4 области је износило око $+0.8^{\circ}\text{C}$. Сви доступни модели наговештавају врло високу вероватноћу за продужетак или повећање Ел Нињо услова за летњу сезону (ЈЈА).

За лето постоји врло велика доследност образаца аномалија температуре површине мора међу Meteo-France, ECMWF и NCEP, осим у екваторијалном Атлантику. У северном делу Атлантског океана, диполни образац је видљив са хладном аномалијом од Лабрадора до Британских острва и топлим аномалијом у јужно-западним тропима (протежу се дуж обале САД). У Медитеранском мору већина модела наговештава позитивну аномалију температуре површине мора.

Недостатак доследности у екваторијалном Атлантику међу различитим моделима и релативна слабост покретача великих размера – нпр. одсуство било каквог знака тропског утицаја који се манифестује као обрасци телеконекција – над Медитеранским регионом имплицирају тренутно малу вероватноћу за целу сезону.

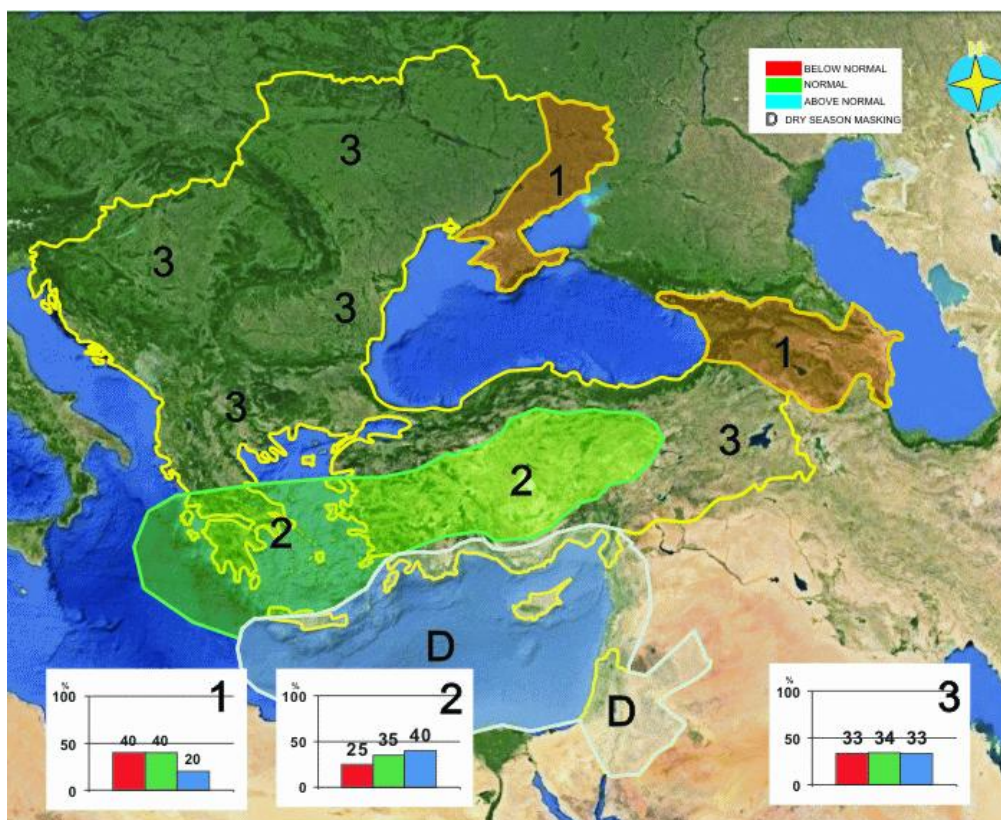
Карте показују пробабилистичку заједничку прогнозу за терцилне категорије аномалија сезонске средње температуре и падавина, у односу на период 1981 – 2010. године. Због тренда климатског отопљавања изабрани референтни период има утицаја на аномалије.

У целом SEECOF региону постоји већа вероватноћа за температуре изнад просека. Вероватноћа за температуре изнад просека се смањује са севера-северозапада до југоистока SEECOF региона. Постоји већа вероватноћа за превазилажење просечних температура у источном и централном Медитерану са припадајућим обалама, у региону јужног Кавказа, Израела и Јордана (зона 1 на слици 1), док мања вероватноћа постоји за појаву услова изнад просека у осталим деловима SEECOF региона (зона 2 на слици 1).

Слика 1. Графички приказ температурних изгледа за лето 2015. године

Несигурности у регионалним предвиђањима веће су за падавине него за температуру. Укупне количине падавине током лета у региону јужног Кавказа и источним крајевима Украјине ће вероватно бити у границама или изнад просека (област 1 на слици 2), док мало већа вероватноћа за појаву услова изнад просека постоји у планинским крајевима Турске, јужним крајевима Егејског мора са припадајућом обалом, као и на југу Грчке (област 2 на слици 2). У остатку SEECOF региона (област 3 на слици 2) непоузданост је велика: вероватноћа за појаву услова испод, у границама или изнад просечних вредности је отприлике поједнака. Мора се нагласити да постоји могућност да у појединим областима, посебно планинским, и то локално, укупне количине падавине током лета буду у границама или изнад просечних вредности, услед епизода повећане конвекције са интензивним падавинама. Дуж северне и источне обале источног Медитерана, у Израелу и Јордану, услед маскирања сигнала током сушне сезоне, није могуће прогнозирати сезонске летње количине падавина.

Слика 2. Графички приказ падавинских изгледа за лето 2015. године

Напомена:

Карте показују пробабилистичку заједничку прогнозу за терцилне категорије аномалија сезонске средње температуре и падавина, у односу на период 1981 – 2010. године.

Све додатне информације о прогностичким сигнаlima, краткорочно ажурирање и упозорења биће доступни током лета преко националних метеоролошких служби, заједно са детаљима о методологији и вештини дугорочног прогнозирања.

**Графички приказ климатских изгледа у овом извештају служи само као смерница и не представља никакво мишљење о правном статусу било које земље, територије, града или области, о њиховим надлежним властима, нити се бави њиховим границама.*

ДОДАТАК: Стране које су дале допринос форуму SEECOF-13

- Светска метеоролошка организација
- Met Office, Уједињено Краљевство
- Међународни истраживачки институт за климу и друштво, Сједињене Америчке Државе
- Европски центар за средњерочне прогнозе времена (ECMWF)
- Météo France, Република Француска
- Deutscher Wetterdienst, Федерална Република Немачка
- Национални центар за прогнозу животне средине, Сједињене Америчке Државе
- Подрегионални центар за климатске промене за југоисточну Европу чији је домаћин Републички хидрометеоролошки завод Србије, Република Србија
- Институт за геонауку, енергетику, воде и животну средину, Албанија
- Национална служба за хидрометеорологију и мониторинг, Јерменија
- Национални институт за метеорологију и хидрологију, Република Бугарска
- Државни хидрометеоролошки завод, Република Хрватска
- Метеоролошка служба, Република Кипар
- Национална метеоролошка служба Грчке, Грчка
- Национална агенција за животну средину Грузије, Грузија
- Метеоролошка служба Републике Мађарске, Република Мађарска
- Израелска метеоролошка служба, Држава Израел
- Републички хидрометеоролошки институт, Бивша Југословенска Република Македонија
- Државна хидрометеоролошка служба, Република Молдавија
- Хидрометеоролошки институт Црне Горе, Црна Гора
- Национална метеоролошка служба, Румунија
- Федерални хидрометеоролошки завод Федерације Босне и Херцеговине, Федерација Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина
- Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске, Република Српска, Босна и Херцеговина
- Републички хидрометеоролошки завод Србије, Република Србија
- Државна метеоролошка служба Турске, Република Турска
- Хидрометеоролошки центар Украјине, Украјина